

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 10–14

(1) V domě panoval zmatek. Celá rodina Hedbávných se chystala na Židovské pece, kde se dnes bude konat veřejná poprava tuplovaného vraha Václava Fialy. Komisař Durman se moudře rozhodl zůstat doma. Popravu jej nudily svou předvídatelností.

(2) Jakmile kočár odvázející Libušku a její rodiče zmizel z dohledu, komisař usedl do měkkého čalouněného křesla svého budoucího tchána a nalil si z jeho bohatých zásob drahý koňak. Náhle se komisaře zmocnil podivný neklid. Otevřel tedy svou velkou bednu plnou převleků, chvíli přemýšlel a pak radostně luskl prsty. Když na Židovské pece, tak stylově! Svižně se přestrojil za rabína a šouravým krokem se vydal na cestu.

(3) Zdálo se, že se u popravistiště sešlo půl Prahy. Když Durman dorazil do cíle, kat právě utahoval vzpouzejícímu se Fialovi oprátku kolem krku, pak zatáhl za páku propadliště, odsouzenec si zatančil ve vzduchu a bylo po všem. Tělo odřízli, naložili na káru a odvezli.

(4) Jenže pak se všech šedesát tisíc očí chtivě upřelo na zbytek provazu, houpající se ve vánku. Lidé totiž věří, že provaz z oběšence nosí štěstí. Dav proto zešílel a začal se sám se sebou rvát. Komisař se snažil zorientovat, dělo se však příliš mnoho věcí. Tlačence kolem oběšencova provazu zhoustla a roztočila se jako vír nad výlevkou. Nešťastníkům nasátým do jeho středu začaly pod tlakem lidských mas prskat kosti. Provaz každou chvíli držel někdo jiný, ale štěstí nepřinesl nikomu, protože *****, kdo se ho dotkl, ostatní ušlapali.

Konečně komisař spatřil Hedbávné. Uprostřed mely se tiskli k sobě a zatím odolávali náporu lidu jako bárka na rozbouřeném moři. Zdálo se však, že je vlny davu brzy uchvátí.

(P. Stančík, *Mlým na mumie*, upraveno)

max. 2 body

- 10 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
10.1 Komisař Durman se dostal na Židovské pece dříve, než odsouzený vrah Václav Fiala zemřel.	☐	☐
10.2 Mezi Durmanem a Hedbávnými byly příbuzenské vztahy, neboť komisař se do této rodiny přiženil.	☐	☐
10.3 Chování davu po popravě Václava Fialy souviselo s pověrou týkající se provazu, na němž byl oběšen člověk.	☐	☐
10.4 Komisař Durman se natolik zdržel výběrem vhodného převleku, že zmeškal odjezd Hedbávných a musel jít na popravistiště pěšky.	☐	☐

max. 2 body

- 11 Vypište z druhé části výchozího textu dvě přídavná jména, která obsahují předponu.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

1 bod

- 12 Které z následujících tvrzení o slovech „se“ tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Obě tato slova jsou v textu předložkou.
- B) Pouze první slovo je v textu předložkou.
- C) Pouze druhé slovo je v textu předložkou.
- D) Ani jedno z těchto slov není v textu předložkou.

1 bod

13 Které z následujících tvrzení odpovídá čtvrté části výchozího textu?

- A) Dění na Židovských pecích je pomocí obrazných pojmenování připodobňováno k vodě, tedy k jednomu ze žvlů.
- B) Dění na Židovských pecích je pomocí obrazných pojmenování připodobňováno ke dvěma žvlům, z nichž dominantní je oheň.
- C) Dění na Židovských pecích je popisováno pomocí termínů souvisejících s vodou, tedy jedním ze žvlů, obrazná pojmenování v této části textu nejsou.
- D) Dění na Židovských pecích je popisováno pomocí termínů souvisejících s dvěma žvly, z nichž dominantní je oheň, obrazná pojmenování v této části textu nejsou.

1 bod

14 Který z následujících výrazů patří na vynechané místo (****) ve výchozím textu?

(Po doplnění výrazu musí být dané souvětí spisovné a syntakticky správné.)

- A) každý
- B) kdokoli
- C) každého
- D) komukoli

3 body

15 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) Bude v ní celý den sedět, zírat oknem a dělat si poznámky, co se za těch osm hodin její služby stalo. Vidíte jí na obličeji, jak se na to těší, jak je spokojená.
- B) Proklouzne vstupníma dveřma na oddělení a hned za sebou zamkne. Koukám, jak se jí po naleštěné oceli plazí prsty. Nese si svou proutěnou kabelu s opleteným uchem. Má ji všechny ty roky, co jsem tady.
- C) Usměju se na ni a pak zavřu oči. Slyším ve své tmě, jak její gumové podpatky pleskají o dlaždičky. Když zas oči otevřu, už je na konci chodby a zahýbá do skleněné kukaně sesterny.
- D) Šúruju kousek ode dveří oddělení, když do nich z druhé strany vrazí klíč. Podle toho, jak zámek přilne ke klíči, poznávám, že je to Velká sestra.
- E) Je řídce pletená, takže vidím dovnitř. Nejsou tam žádné šminky, žádný ženský serepetičky, ale tisíce součástek, který chce ve službě použít. Když Velká sestra prochází kolem mě, kývne na pozdrav.

(K. Kesey, Vyhoďme ho z kola ven, upraveno)

- 15.1 _____
- 15.2 _____
- 15.3 _____
- 15.4 _____
- 15.5 _____

9 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) Touží zavadit o nějaký kámen, aby si mohl na kratinký okamžik opět oddechnout. Balvany však již nevyčnívají nad hladinou, jsou ukryté hlouběji. Muž chroptí únavou a zalyká se špinavou vodou. Naštěstí se začíná přibližovat k břehu.
- B) Bohatá koruna sosny se zakymácí, pak se s praskotem utrhne a dopadne na balvan, kterého se Gavius ještě před pár vteřinami držel. Uprchlík se pokouší plavat, jde to však obtížně. Už už se zdá, že podlehne vyčerpání, ale nakonec se vzchopí a znovu zápasí s ječícím živlem.
- C) Odpočívá. Vlny se derou přes něj a chtějí ho odtrhnout. Náhle strašlivá rána. Klikatý ohnivý meč se zasekl do borovice na břehu. Muž se v úleku pouští valounu a opět se řítí zdívočelým proudem.
- D) Už ho má téměř na dosah. Konečně. Gavius namáhavě vyleze z vody a opatrně se vleče tmou do lesa.
- E) Řeka se valí, zhnědlá hlínou, kterou do ní z břehů snášejí potůčky dešťové vody. Uprostřed toku se zmitá uprchlý otrok Gavius. Po dlouhém zápasu s vlnami se mu konečně poprvé podařilo zavěsit se na kámen. Objímá ho, drží se ze všech sil s prsty křečovitě propletenými.

(J. Loukotková, Spartakus, upraveno)

- 9.1 _____
- 9.2 _____
- 9.3 _____
- 9.4 _____
- 9.5 _____

15 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) Když slunce pálilo, sedávala s ním na požárním žebříku a drnkala na kytaru. Někdy také trochu chraplavým hlasem zpívala.
- B) Bydlel jsem v tom domě asi týden, když mou pozornost upoutala dopisní schránka bytu 2. Na vizitce stálo: *Slečna Holiday Golightlyová, na cestách*. Během léta jsem o slečně Golightlyové zjistil hodně věcí. Všiml jsem si třeba koše na odpadky u jejích dveří.
- C) Vždycky byla roztrhána jakoby na záložky do knih. Slova jako *nezapomeň* a *piš* se vyskytovala na těchto papírcích nejčastěji. Pak ještě *smutno* a *láska*. Brzy jsem také odhalil, že má kocoura, rezavě žíhaného jako nějaká divoká šelma.
- D) Jeho obsah mi prozradil, že slečna Golightlyová čte bulvární časopisy, že kouří cigarety Picayunes nebo že jí vlasy tak zestrakatěly jejím přičiněním. Z téhož pramene jsem se rovněž dozvěděl, že dostává řadu psaníček od vojáků.
- E) Přeskakoval jí jako mutujícímu chlapci. Hrála ale moc dobře. Uměla všechny populární songy i drsně sentimentální tulácké popěvky vonící borovými lesy. Jakmile jsem ji slyšel hrát, vždy jsem si potichu stoupl k oknu. Slečna Golightlyová si dlouho mou existenci vůbec neuvědomovala. Naše známost pokročila až jednoho zářijového večera.

(T. Capote, *Snídaně u Tiffanyho*, upraveno)

15.1 _____

15.2 _____

15.3 _____

15.4 _____

15.5 _____

9 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

- A) Ta způsobila, že oběť se pomocí bližních nedočkala. Princ Prospero se tomuto osudu chtěl vyhnout, a tak se s tisícem zdravých dvořanů uchýlil do jednoho ze svých opatství. Byla to nádherná budova, výtvar princova vlastního vkusu.
- B) Jeho barva vždy ladila s dekorací a tapetami. Jeden z nich byl celý nachový – barvy temné krve. Uprostřed něj stály obrovské hodiny.
- C) Ovíjela ji vysoká zeď, v níž byly železné brány. Když byli všichni uvnitř, roztavili závory. Nechtěli nikomu dopřát možnosti příchodu ani odchodu, dojde-li k záchvatům zoufalství venku nebo šílenství uvnitř. Přivezli si také hojné zásoby jídla a pití.
- D) Červená smrt dlouho řádila v kraji. Dosud nebylo moru tak strašného. Nejdříve přišly prudké bolesti, pak silné krvácení z pórů a rozklad. Nachové skvrny na těle, to byla morová znamení.
- E) Za takovýchto opatření mohli vzdorovat nákaze. Vnější svět ať se stará o sebe. Bylo by bláznovstvím se soužit. Zatímco venku lidé umírali, princ uspořádal v opatství ples. Slavnost se konala v různě vyzdobených pokojích s okny z malovaného skla.

(E. A. Poe, *Maska Červené smrti*, upraveno)

- 9.1 _____
- 9.2 _____
- 9.3 _____
- 9.4 _____
- 9.5 _____